

NACZELNA RADA ADWOKACKA
Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 02, fax 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

Warszawa, dnia 16 marca 2023 r.

NRA.12-ST-2.7.2023

STANOWISKO

NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ

**w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany artykułu 394 § 1 i 2
oraz uchylenia artykułu 394^{1a} ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku**

Kodeks Postępowania Cywilnego

(P 10-87/22)

Naczelna Rada Adwokacka w pełni popiera wnioski obu petycji łącznie rozpatrywanych przez senacką Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji i oznaczonych jako: P 10-87/22.

Postulowane zmiany odpowiadają nie tylko na konieczność dostosowania wprowadzonego zmianami z 2019 roku stanu prawnego w zakresie art. 394 § 1 i 2 oraz art. 394^{1a} do zgodności z normami nadrzędnymi, tj. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, jak i pozostałymi regulacjami ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego, ale także zmierzają do uporządkowania wprowadzonego obowiązującym obecnie rozwiązaniem z 2019 roku, chaosu w funkcjonowaniu sądów.

W pełni popierając argumentację postulatora zawartą w obu rozpatrywanych petycjach, odnosząc się do stanu prawnego obowiązującego obecnie, wskazać należy, że: wprowadzone z dniem 7 listopada 2019 r. w zakresie art. 394 K p.c. zmiany, w ocenie Naczelnej Rady Adwokackiej, nie tylko naruszają normy Konstytucji, ale także destrukcyjnie wpływają na autorytet sądów i ocenę wymiaru sprawiedliwości w oczach społeczeństwa stanowiąc kolejny instrument polityki deprecjonowania wagi niezależności i niezawisłości sądownictwa.

Dotychczasowy system, w pełni oparty na konstytucyjnej ochronie prawa do sądu i dwuinstancyjności postępowania, jasno wytyczał drogę, w której decyzja sądu I instancji,

podlegała weryfikacji i ocenie w trybie odwoławczym wyłącznie przez odrębny sąd, II instancji. Zażalenie „poziome”, czyli inny skład sędziowski w tym samym sądzie, który ma rozpatrywać odwołanie strony, w kontekście wszechobecnej kampanii przeciw wymiarowi sprawiedliwości, przez obywatela powszechnie odbierany jest jako instrument „wewnętrznego” załatwienia jego sprawy w danym sądzie, bez dostępu do sądu wyższej instancji. „Poziome” zażalenie w powszechnym odbiorze społecznym, to zażalenie do „kolegi” sędziego rozstrzygającego dotychczas sprawę, a nie do innego sądu. Z ludzkiego punktu widzenia, przy braku społecznej świadomości istoty funkcjonowania sądów i sędziów, w świetle szerzonych negatywnych o sądach i sędziach opiniach, taki odbiór jest obiektywnie zrozumiały, a budowanie autorytetu sądów i sędziów wymaga w tym wypadku powrotu do takich rozwiązań prawnych, które eliminują możliwość kreowania wyżej opisanego wizerunku .

Poznoszony przy okazji nowelizacji z 2019 roku argument, uzasadniający wprowadzenie rozwiązania obowiązującego obecnie to jest rzekome przyspieszenie postępowania, jest nie tylko w tej sprawie, ale i w wielu innych kwestiach, nietrafiony. Rozwiązania w systemie prawnym, których celem jest „szybkość”, a nie „rzetelność” postępowania, są wyłącznie ładunkiem pirotechnicznym o opóźnionym zapłonie. Szybkość i sprawność postępowania to nie treść przepisu, to ilość orzekających sędziów, ilość spraw w ich referatach, ilość dobrze wynagradzanych pracowników administracji sądów, rozwój systemu elektronicznego pracy sądów, cyfryzacja systemu wymiaru sprawiedliwości. W kontekście szybkości prowadzonych postępowań rzecz nie w „pionowym” czy „poziomym” zażaleniu tylko w tym, żeby po wpłynięciu zażalenia akta przesłane zostały do właściwego sądu w ciągu kilku, kilkunastu dni, a nie w ciągu kilku miesięcy, a czasem lat... jak to ma miejsce obecnie. Tak więc to nie treść przepisu, a nakłady finansowe na sądownictwo, zapewnią sprawne funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, tym samym odczarują negatywny w odbiorze społecznym wizerunek sądownictwa i odbudują zaufanie obywatela do wymiaru sprawiedliwości.

W drugiej zgłoszonej przez postulatora kwestii przewrócenia możliwości złożenia przez stronę zażalenia na określone postanowienie sądu, bez składania wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia, także w pełni należy uznać za uzasadnione. Powrót do tego rozwiązania to właśnie możliwość przyspieszenia postępowania, bo skoro strona ma wypracowaną wizję podstaw odwołania i podjęła decyzję o jego wniesieniu bez otrzymania pisemnego uzasadnienia rozstrzygnięcia, to znaczy, że cokolwiek by to uzasadnienie nie

zawierało, strona chce i ma prawo przedstawić swoje argumenty w odwołaniu i wnieść je niezwłocznie.

Wybór drogi procedowania przez stronę w tym zakresie, będący istotą postulowanego przywrócenia poprzedniego rozwiązania, to właśnie zapewnienie stronie konstytucyjnego prawa do sądu z uwzględnieniem i poszanowaniem właściwej ekonomiki tego postępowania.

Przedstawiając powyższe stanowisko Naczelna Rada Adwokacka w pełni przyłącza się do wniosków postulatora i popiera inicjatywę podjęcie procesu legislacyjnego w tej sprawie.

Dyrektor
Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych
przy Naczelnej Radzie Adwokackiej
adw. Dorota Kulirńska